

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobkyně: **V. H.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 7. 10. 2008, č. j. 18 Cad 218/2007 – 29,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 7. 10. 2008, č. j. 18 Cad 218/2007 – 29, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se domáhala zrušení rozhodnutí žalované ze dne 5. 10. 2007, č. X, kterým jí byl podle § 56 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, odňat plný invalidní důchod.

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 21. 8. 2008, č. j. 18 Cad 218/2007 – 21, žalobu zamítl a současně rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Tento rozsudek byl žalobkyni doručen dne 15. 9. 2008.

Podáním, jež Krajskému soudu v Ostravě došlo dne 24. 9. 2008, žalobkyně požádala „o přidělení bezplatného advokáta ke kasačnímu řízení“.

Usnesením napadeným nyní posuzovanou kasační stížností Krajský soud v Ostravě návrh, aby žalobkyni byl ustanoven zástupce z řad advokátů pro řízení kasační stížnosti, zamítl. Přitom uvedl, že dne 30. 9. 2008 uplynula lhůta pro podání kasační stížnosti. Do té doby však žalobkyně ani v blanketní podobě krajskému soudu kasační stížnost nedoručila. Proto soud nemohl její žádosti o ustanovení zástupce z řad advokátů vyhovět. Krajský soud konstatoval, že podáním žádosti o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti se nestaví lhůta pro podání kasační stížnosti, jako je tomu v případě podání návrhu na zahájení řízení.

Toto usnesení napadla žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) kasační stížností, z jejíhož obsahu plyne, že je považuje za nezákonné a že vzhledem k absenci právního vzdělání a k tíživé sociální situaci jí zástupce z řad advokátů měl být ustanoven.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „s. ř. s.“), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. navrhovatel, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát ... Požádá-li navrhovatel o osvobození od soudních poplatků nebo o ustanovení zástupce, po dobu od podání takové žádosti do právní moci rozhodnutí o ní neběží lhůta stanovená pro podání návrhu na zahájení řízení.

Podle § 120 s. ř. s. není-li v ustanoveních dílů 1 a 2 stanoveno jinak, uplatní se přiměřeně ustanovení části třetí hlavy I.

Názor krajského soudu, že v případě stěžovatelky již uplynula lhůta k podání kasační stížnosti, a není proto možné její žádosti o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti vyhovět, není správný. Neodpovídá ani znění citovaného ustanovení, ani ustálené judikatuře Nejvyššího správního soudu.

Krajský soud v Ostravě svůj názor také dostatečně nezdůvodnil, což za situace, kdy se jím zaujatá interpretace odchyluje od doslovného výkladu právního předpisu i od dosavadní judikatury Nejvyššího správního soudu, je neakceptovatelné.

Podle § 35 odst. 8 *in fine* použitého na základě § 120 s. ř. s., pokud navrhovatel požádá o ustanovení zástupce, neběží od podání takové žádosti až do právní moci rozhodnutí o ní lhůta stanovená pro podání návrhu na zahájení řízení.

Kasační stížnost je opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví. Je tedy opravným prostředkem mimořádným. Byť je řízení o kasační stížnosti podmíněno existencí předchozího řízení ve správním soudnictví u krajského soudu, jehož výsledkem je pravomocné rozhodnutí, je řízením samostatným, neboť řízení u krajského soudu je pravomocně skončeno a řízení o kasační stížnosti není jeho pokračováním.

Podání kasační stížnosti (zde kasační stížnosti stěžovatelky proti rozsudku ze dne 21. 8. 2008) je tedy podáním návrhu na zahájení řízení, a to řízení o této kasační stížnosti. Pokud tedy stěžovatelka požádala ve lhůtě pro podání kasační stížnosti Krajský soud v Ostravě o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti, neběží lhůta pro podání kasační stížnosti, dokud nenabude rozhodnutí krajského soudu o této žádosti právní moci.

Vyslovený právní názor Nejvyšší správní soud konstantně zachovává, viz např. usnesení ze dne 11. 1. 2005, č. j. 7 Azs 349/2004 – 87, nebo usnesení ze dne 13. 1. 2005, č. j. 6 Ads 72/2004 – 69 (obě na www.nssoud.cz).

Vzhledem k tomu, že Krajský soud v Ostravě uvedený právní názor vůbec nevzal na zřetel (navíc důvody tohoto svého postupu ani nevysvětlil), nezbylo Nejvyššímu správnímu soudu než napadené usnesení zrušit.

Na krajském soudu nyní bude, aby posoudil, zda u stěžovatelky existují předpoklady pro ustanovení zástupce z řad advokátů pro řízení o její „hlavní“ kasační stížnosti, tedy aby posoudil, zda stěžovatelka splňuje podmínky pro osvobození od soudních poplatků. Podmínku potřeby ochrany práv stěžovatelky krajský soud zkoumat nebude, neboť ta je v případě řízení o kasační stížnosti splněna bez dalšího, protože stěžovatelka musí být podle § 105 odst. 2 v tomto řízení zastoupena advokátem (povinné zastoupení). Poté o stěžovatelčině žádosti o ustanovení zástupce z řad advokátů znovu rozhodne.

Byl-li rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 8. 2008, č. j. 18 Cad 218/2007 – 21, stěžovatelce doručen dne 15. 9. 2008 a podala-li stěžovatelka žádost o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti dne 24. 9. 2008, bude stěžovatelce poté, co nové rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě o žádosti o ustanovení zástupce nabude právní moci, zbývat pro podání kasační stížnosti ještě pět dnů.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. dubna 2009

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu